

การฝึกฝนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า

นางสาว วรุษ เชียงพุดชา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษิตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

ISBN 974-581-772-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018608

114838138

CANCELLATION OF TRADEMARK REGISTRATION

Miss Woranuch Siengpudsar

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1992

ISBN 974-581-772-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์

โดย

ภาควิชา

อาจารย์ที่ปรึกษา

การเฟิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า

นางสาว วรนุช เชียงพุดชา

นิติศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธัชชัย ศุภผลศิริ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาดำเนินหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

ผ. ร. น. ๒

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผ. ร. น. ๑

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชาญวิทย์ ยอดมณี)

ผ. ร. น. ๒

..... อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธัชชัย ศุภผลศิริ)

ผ. ร. น. ๓

..... กรรมการ

(อาจารย์ ยรรยง พวงราช)

ผ. ร. น. ๔

..... กรรมการ

(อาจารย์ ชวลิต อรรถศาสตร์)

ผ. ร. น. ๕

..... กรรมการ

(อาจารย์ สุชาติ ธรรมานัทท์กุล)

ผ. ร. น. ๖

..... กรรมการ

(อาจารย์ มณี สุนทรพิทักษ์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

วรรณช เชียงพุดชา : การเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า (CANCELLATION OF TRADEMARK REGISTRATION) อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รัชชัย คุ้มผลศิริ, 231 หน้า ISBN 974-581-772-4

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงหลักกฎหมาย การใช้บังคับและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประเด็นที่สำคัญอันเกี่ยวกับเหตุผลในการเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า พัดนาการของการเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในประเทศไทย และศึกษาถึงประเด็นที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เช่น ความเหมาะสมของกำหนดเวลา 5 ปี เพื่อฟ้องคดีเพิกถอนทะเบียนโดยอ้างสิทธิดีกว่าตามมาตรา 67 ของพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 การพิสูจน์ว่าเครื่องหมายการค้าเป็นเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปตามมาตรา 8(11) ของพระราชบัญญัติดังกล่าว ความสำคัญของพยานหลักฐานเกี่ยวกับการใช้และการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในประเทศไทยในกรณีพิสูจน์สิทธิดีกว่า ภาระในการพิสูจน์การใช้เครื่องหมายการค้าในคดีฟ้องเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าโดยอ้างเหตุแห่งการไม่ใช้เครื่องหมายการค้าตามมาตรา 63 ของพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยศึกษาหลักกฎหมายตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 เปรียบเทียบกับพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2474 และพระราชบัญญัติลักษณะเครื่องหมายการค้าและยี่ห้อการค้าขาย พ.ศ. 2457 และศึกษาเปรียบเทียบกับหลักกฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายต่างประเทศ

ผลการวิจัยพบว่า หลักและการใช้บังคับกฎหมายเกี่ยวกับการเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในประเทศไทยได้พัฒนาขึ้นอย่างมากในช่วงของพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2474 โดยมุ่งให้ความคุ้มครองแก่ผู้ประกอบการค้าสุจริตที่ใช้เครื่องหมายการค้ามานานมาก่อน โดยถือว่าสิทธิที่เกิดจากการใช้เครื่องหมายการค้ามาก่อน โดยเฉพาะใช้กับสินค้าในประเทศไทยย่อมเป็นสิทธิดีกว่าเหนือสิทธิที่เกิดจากการจดทะเบียน สำหรับพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 มีแนวโน้มที่จะให้ความสำคัญแก่การพัฒนาทางด้านธุรกิจการค้ามากยิ่งขึ้น มีการรับเอกลัทธิการเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปเข้ามาไว้ในกฎหมาย กำหนดเวลา 5 ปี ตามมาตรา 67 เหมาะสมเฉพาะในกรณีที่ผู้จดทะเบียนก่อนสุจริต มิได้ลอกเลียนเครื่องหมายการค้าของผู้อื่น กำหนดเวลา 5 ปีนี้ไม่เหมาะสมกับกรณีผู้จดทะเบียนก่อนไม่สุจริต ลอกเลียนเอาเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นมาจดทะเบียนไว้เพราะก่อให้เกิดการแข่งขันทางการค้าอันไม่เป็นธรรม และกำหนดเวลา 5 ปีนี้ก็ไม่ควรใช้กับกรณีเครื่องหมายการค้าที่พิพาทเป็นเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป เพราะผู้ประกอบการที่มีความสามารถและสุจริต การได้รับการคุ้มครองในกรณีฟ้องเพิกถอนการจดทะเบียนอ้างเหตุการไม่ใช้ภาระการพิสูจน์ถึงการใช้เครื่องหมายการค้าดังกล่าวควรอยู่ที่ผู้จดทะเบียนในฐานะที่เป็นผู้ทราบข้อเท็จจริง และมีพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องในเรื่องดังกล่าว

ภาควิชา
สาขาวิชา
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

C071298 : MAJOR LAW

KEY WORD : CANCELLATION/TRADEMARK

WORANUCH SIENGPUDSAR : CANCELLATION OF TRADEMARK REGISTRATION.

THESIS ADVISOR : ASST. PROF. DHAJJAI SUBHAPHOLSIRI, Ed.D 231 pp.

ISBN 974-581-772-4

This dissertation has the objective of making a study of the principles of law, their enforcement and practice with respect to the cancellation of trademark registration. The dissertation focuses on the important issues concerning the reason for the cancellation of trademark registration and the development of trademark registration cancellation in Thailand. The dissertation also studies other related issues such as the appropriateness of the five year period for cancellation action against trademark registration on the ground of better title under Section 67 of Trademark Act B.E. 2534, proof of a well-known trademark under Section 8(11) of said Act, the requirement of evidence of trademark use and registration in Thailand for proof of better right, and the burden of proof for trademark use in a court cancellation action against trademark registration on the ground of non-use under Section 63 of said Act. A study is also made of the principles of law under the Trademark Act B.E. 2534 in comparison with those in Trademark Act B.E. 2474 and the Law on Trade Marks and Trade Names of B.E. 2457, as well as international laws and foreign laws.

As a result of the research and study, it is found that the principles and enforcement of law concerning the cancellation of trademark registration in Thailand have developed considerably under the Trademark Act B.E. 2474 with the purpose of granting protection to bona-fide business operators who have used their trademarks prior to others. Thus the right resulting from the prior trademark use, especially with goods in Thailand, prevails over the right resulting from registration. The trend under the Trademark Act B.E. 2534 is to emphasize more on trade development by adopting the legal principles of a well-known trademark. The five year period under Section 67 is appropriate only in the case of the prior registrant which acts in good faith without imitating another person's trademark. This five year period is not appropriate where the prior registrant acts in bad faith and imitates and registers another person's trademark thereby causing unfair trade competition. This five year period should also not apply in the case of a well-known trademark because business operators with ability and good faith should be protected. In case of a cancellation action for non-use the burden of proof of trademark use should be with the registrant because he is well aware of the related facts and evidence.

ภาควิชา.....

สาขาวิชา.....

ปีการศึกษา..... ๒๕๓๔

ลายมือชื่อนิติ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธัชชัย ศุภผลศิริ เป็นอย่างสูงซึ่งกรุณาสละเวลาอันมีค่ารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และได้กรุณาให้แนวความคิดและให้ความอนุเคราะห์ผู้เขียนในการค้นคว้า การแก้ไขเค้าโครงวิทยานิพนธ์ และให้คำปรึกษาแนะนำเสนอข้อคิดเห็นต่าง ๆ ตลอดจนกรุณาตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความรู้ความกรุณาเป็นอย่างยิ่งของ คุณธเนศ เปเรร่า ที่ปรึกษากฎหมายและหัวหน้าแผนกทรัพย์สินทางปัญญา สำนักงานทนายความติลลิกีแอนด์กิบบิ้นส์ ซึ่งกรุณาให้คำแนะนำแสดงข้อคิดเห็นต่าง ๆ ตลอดจนสละเวลาอันมีค่าให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เขียนอย่างดียิ่ง หากขาดความเอาใจใส่ดูแลของท่านแล้ว วิทยานิพนธ์ฉบับนี้คงไม่อาจสำเร็จลงได้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ คุณธเนศ เปเรร่า เป็นอย่างสูง

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ MR. DAVID LYMAN หัวหน้าอาวุโส และ คุณอนงค์พร ธนชัยอารีย์ ผู้จัดการฝ่ายกฎหมาย สำนักงานทนายความติลลิกีแอนด์กิบบิ้นส์ที่อนุญาตให้ผู้เขียนลาหยุดงานเพื่อการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชาญวิทย์ ยอดมณี ซึ่งได้สละเวลาอันมีค่ามาเป็นประธานกรรมการสอนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ตลอดจนท่านอาจารย์ ยรรยง พวงราช ท่านอาจารย์ สุชาติ ธรรมานัทติกษกุล ที่ช่วยกรุณาให้ความรู้และคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนรับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ท่านอาจารย์ ชวลิต อรรถศาสตร์ ท่านอาจารย์ มณี สุนทรพิทักษ์ ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่ารับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วย ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ บุญมา เตชะวุฒิชัย ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้เขียนขอขอบพระคุณ คุณรีเบคก้า รุ่งแสง และ คุณปิยนุช จรุงพงษ์ศักดิ์ และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดของสำนักงานทนายความติลลิกีแอนด์กิบบิ้นส์ทุกท่านที่ช่วยค้นคว้าข้อมูลและหนังสือเป็นอย่างดี MR. TUNG HUYNH ซึ่งช่วยตรวจและแก้ไขเอกสารภาษาอังกฤษ คุณอาภาภรณ์ บุรณะกนิษฐ คุณวิไลพร จิตรรังสรรค์ คุณทรงยุทธ อัศโกศล คุณฤทัย สุขสมาน คุณวิไลรัตน์ เลาทธนาพร คุณเยี่ยมมาลา มลิวัน และ คุณจวีร์รัตน์ ตระการศรีสกุล ที่ช่วยจัดเตรียมและพิมพ์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ คุณยุพราช รตางศู ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการนำส่งเอกสารต่าง ๆ คุณจวีรียา เปรมปรางวีรัชต์ คุณปรับโยชน์ ศรีกิจจาภรณ์ คุณอรสา ลีลาเจริญวุฒิ และ คุณชัยโรจน์ ศรีโรจน์ฤทธิ์ และเพื่อนร่วมงานที่คอยให้กำลังใจ

นอกจากนี้ผู้เขียนขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่อำนวยความสะดวกในการค้นคว้าข้อมูลเอกสารและหนังสือ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้หากปรากฏคุณค่าและประโยชน์ในทางวิชาการอยู่บ้าง ผู้เขียนขอโน้มอุทิศคุณค่าเหล่านี้แก่คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตลอดจนผู้มีพระคุณทั้งหลายที่มีส่วนสนับสนุนและเสริมสร้างความรู้อันเป็นรากฐานแก่ผู้เขียน รวมทั้งบิดามารดาของผู้เขียน ส่วนความบกพร่องไม่ สมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอโน้มรับแต่เพียงผู้เดียว

วรนุช เชียงพุดชา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
1.3 สมมุติฐานของการวิจัย	6
1.4 ขอบเขต และวิธีของการวิจัย	6
1.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาวิจัย	7
2 การเฟิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าตามหลักกฎหมาย	
ระหว่างประเทศและกฎหมายภายในของประเทศต่างๆ	9
2.1 หลักกฎหมายระหว่างประเทศ	9
2.1.1 อนุสัญญากรุงปารีส (The Paris Convention)	9
2.1.2 อนุสัญญากรุงแมดริด (The Madrid Agreement)	19
2.1.3 สนธิสัญญาการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า (The Trademark Registration Treaty).....	24
2.2 หลักกฎหมายภายในของต่างประเทศ	24
2.2.1 กฎหมายอังกฤษ	24
2.2.2 กฎหมายสหรัฐอเมริกา	40
2.2.3 กฎหมายเยอรมัน	51
2.2.4 กฎหมายฝรั่งเศส	55
2.3 กฎหมายแม่แบบ (Model Law)	60

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	ข้อพิจารณาและสาระสำคัญเกี่ยวกับการเพิกถอนการจดทะเบียน	71
3.1	ข้อพิจารณาเกี่ยวกับการเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า	72
3.1.1	เหตุผลในการการเพิกถอนการจดทะเบียน เครื่องหมายการค้าเป็นวิธีการคุ้มครองสิทธิหรือไม่	72
3.1.2	พัฒนาการของหลักและการใช้บังคับกฎหมาย เกี่ยวกับการเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมาย การค้าในประเทศไทย	80
3.1.3	ความแตกต่างระหว่างสิทธิในการเพิกถอนการ จดทะเบียนเครื่องหมายการค้ากับสิทธิใน เครื่องหมายการค้า	99
3.2	สาระสำคัญเกี่ยวกับการเพิกถอนการจดทะเบียน เครื่องหมายการค้า	105
3.2.1	เหตุแห่งการเพิกถอนการจดทะเบียน เครื่องหมายการค้า	105
3.2.2	หน่วยงานหรือผู้มีอำนาจในการสั่งเพิกถอน การจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า	113
3.2.3	มาตรการและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเพิกถอน การจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า	119
3.3	การใช้บังคับกฎหมายเกี่ยวกับการเพิกถอนการจดทะเบียน เครื่องหมายการค้า	129
3.3.1	การบังคับใช้กฎหมาย	129
3.3.2	ผลกระทบจากการเพิกถอนการจดทะเบียน เครื่องหมายการค้า	132
3.3.3	ความมีประสิทธิภาพและความรัดกุมของกฎหมาย ในส่วนที่เกี่ยวกับการเพิกถอนการจดทะเบียน เครื่องหมายการค้า	133

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4	ปัญหาเกี่ยวกับการเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า	135
4.1	ปัญหาเกี่ยวกับกำหนดระยะเวลาในการฟ้องคดีเพื่อ เพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า ในกรณีการพิสูจน์สิทธิดีกว่า	135
4.1.1	กำหนดเวลาการฟ้องเพิกถอนทะเบียนเครื่องหมาย ตามมาตรา 41(1) ของพระราชบัญญัติเครื่องหมาย การค้า พ.ศ. 2474	135
4.1.2	กำหนดเวลาการฟ้องเพิกถอนทะเบียนเครื่องหมาย ตามมาตรา 67 ของพระราชบัญญัติเครื่องหมาย การค้า พ.ศ. 2534	148
4.1.3	การเปรียบเทียบกฏหมายระหว่างประเทศ	150
4.1.4	ข้อพิจารณาเกี่ยวกับความสุจริตหรือความไม่สุจริต ของผู้จดทะเบียน	153
4.1.5	สิทธิในการเพิกถอนทะเบียนเครื่องหมายการค้า ของเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่ หลายทั่วไป	156
4.1.6	ความเหมาะสมของกำหนดเวลา 5 ปี ตาม มาตรา 67 แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534	164
4.2	แนวทางในการพิจารณาคดีเกี่ยวกับการเพิกถอนการ จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในกรณีพิสูจน์สิทธิดีกว่า	166
4.2.1	ความหมายและขอบเขตของการใช้เครื่องหมาย การค้าในประเทศไทย	173
4.2.2	ข้อวิจารณ์เกี่ยวกับการนำสืบพยานหลักฐานการใช้ เครื่องหมายการค้าในประเทศไทย	175

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4.3 แนวทางในการพิจารณาเกี่ยวกับการเพิกถอนการ จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในกรณีไม่ใช่เครื่องหมาย การค้า (Non-use)	186
4.4 แนวทางในการพิจารณาเกี่ยวกับการเพิกถอนการ จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในกรณีเครื่องหมาย การค้านั้นขัดต่อกฎหมาย ความสงบเรียบร้อย และ ศีลธรรมอันดีของประชาชนตลอดจนรัฐประศาสนโยบาย	191
4.5 แนวทางในการพิจารณาเกี่ยวกับการเพิกถอนการ จดทะเบียนเครื่องหมาย การค้าในกรณีเครื่องหมายการค้า นั้นกลายเป็นสิ่งที่ใช้กันสามัญในทางการค้าขาย	198
5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	201
5.1 บทสรุป	201
5.2 ข้อเสนอแนะ	204
บรรณานุกรม	208
ภาคผนวก	211
ประวัติผู้เขียน	231